

Áttekintés 03

HU

A 2027. év utáni
többéves pénzügyi
keret adta lehetőségek

EURÓPAI
SZÁMVEVŐSZÉK

2025

Tartalomjegyzék

	Bekezdés
Főbb megállapítások	01–08
Részletes ismertető	09–42
Az uniós költségvetés hangsúlyai és hatása	09–17
A teljesítmény mérése	09–12
Uniós hozzáadott érték	13–15
Az uniós költségvetés mozgósítása az Unió pénzügyi kapacitásának növelése érdekében	16–17
Az uniós költségvetés egyszerűsítése	18–22
Az uniós költségvetés és a költségvetési eszközök egyszerűsítése	20
Az Unió költségvetési kiadásaira vonatkozó szabályok egyszerűsítése	21–22
Az uniós költségvetés rugalmassága	23–25
Az uniós szakpolitikai prioritásoknak megfelelő költségvetés	26–34
Az európai szemeszter és a szakpolitikai alapú költségvetés	26–27
Költségfüggetlen finanszírozás: az RRF tapasztalatai	28–31
A jogállamiság elve az uniós költségvetésben	32–34
Az uniós költségvetés finanszírozása	35–40
Az uniós hitelfelvétel kihívásai	36–37
Az Unió saját forrásai	38–40
Elszámoltathatósági szabályok	41–42
Rövidítések	
Glosszár	
A számvevőszéki munkacsoport	

Főbb megállapítások

01 A Bizottság „A következő többéves pénzügyi kerethez vezető út” című közleménye (a továbbiakban: „közlemény”) a 2027 utáni többéves pénzügyi keret kialakításának fontos mérföldköve. A Bizottság 2025 júliusában szándékozik bemutatni az új többéves pénzügyi keretre vonatkozó javaslatát. A közlemény rámutat a következő többéves pénzügyi keret előtt álló szakpolitikai kihívásokra, és iránymutatást nyújt a többéves pénzügyi keretre vonatkozó javaslat előkészítéséhez.

02 Áttekintésünk nem ellenőrzési jelentés, benne a közlemény fő alapelveivel kapcsolatos nézeteinket fejtjük ki, amelyek az uniós költségvetési bevételekkel és kiadásokkal kapcsolatos ismereteinken és ellenőrzési tapasztalatainkon alapulnak. Az általunk bemutatott lehetőségeket a Bizottság figyelembe veheti a többéves pénzügyi keretre vonatkozó javaslata véglegesítésekor, de tekintetbe veheti őket az Európai Parlament, a Tanács és a nemzeti kormányok is. Terveink szerint 2025 második félévében¹ fogjuk véleményezni a következő többéves pénzügyi keretre vonatkozó bizottsági javaslatcsomagot.

03 A közleményben a Bizottság megjegyzi, hogy az Európai Unió költségvetésének célzottabbnak kellene lennie, és nagyobb hatást kellene kifejtenie. Megítélésünk szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz (RRF) ugyan nem teljesítményalapú eszköz, de a következő többéves pénzügyi keret lehetőséget adhat egy olyan új teljesítménymérési keret kialakítására, amely jobban összpontosít az eredményekre és az adatok megbízhatóságára (lásd: [09–12](#)). bekezdés). Hangsúlyozzuk: arra is alkalmat látunk, hogy meg lehessen állapodni az uniós hozzáadott érték meghatározásáról, és azt szisztematikusan figyelembe lehessen venni a finanszírozási határozatok meghozatalakor (lásd: [13–15](#). bekezdés). Úgy véljük továbbá, hogy javítani lehetne a beruházások mozgósításának becslésére és az uniós költségvetési garanciáknak köszönhető addicionalitás bizonyítására szolgáló módszereket (lásd: [16–17](#). bekezdés).

04 Támogatjuk a Bizottság azon szándékát, hogy egyszerűsítse az uniós költségvetést. Ez azonban nem mehet az uniós forrásfelhasználás elszámoltathatóságának rovására. Bármely új eszközt előbb integrálni kell az uniós költségvetésbe ahhoz, hogy az uniós pénzügyi környezetet észszerűsíteni lehessen (lásd: [18–22](#)). bekezdés).

¹ A Számvevőszék 2025+. évi munkaprogramja.

05 A Bizottság figyelmeztet: az Uniónak sorozatosan válsághelyzeteket kell kezelnie, ezért fokozódni fog a gyors és eredményes uniós szintű reagálási mechanizmusok iránti igény. Véleményünk szerint a következő többéves pénzügyi keret lehetőséget kínál arra, hogy az uniós költségvetés rugalmasságát megvizsgálva biztosítani lehessen mind a megfelelő szintű kiszámíthatóságot, mind a változó körülményekre való gyors és arányos reagálás képességét (lásd: **23–25.** bekezdés).

06 Hangsúlyozzuk: alkalom adódik a visszatérő strukturális kihívásokkal kapcsolatos reformokat támogató uniós források szorosabb összekapcsolására, a nemzeti és regionális sajátosságok figyelembe vételével (lásd: **26–27.** bekezdés).

A költségfüggetlen finanszírozást illetően utalunk a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközzel kapcsolatos széles körű munkánkra, valamint az eszköz kialakításának és végrehajtásának tanulságaira. Hiányosságokat tártunk fel a következőket illetően: a teljesítményre való összpontosítás, a nulla költségű intézkedések finanszírozása, a kifizetési és támogathatósági feltételek meghatározása, a felügyeleti és kontrollfeladatok szükséges egyértelműsítése, valamint az Unió pénzügyi érdekeinek védelme, beleértve az uniós és nemzeti szabályoknak való megfelelést is (lásd: **28–31.** bekezdés). Munkánk során rámutattunk arra is, hogy a következő többéves pénzügyi keretben milyen lehetőségek adódnak a jogállamiság elvének jobb érvényesítésére (lásd: **32–34.** bekezdés).

07 A finanszírozási igények magasak lesznek, ha új prioritásokat kell finanszírozni és a meglévő szakpolitikák a jelenlegi kiadási szinten maradnak, miközben a hitelfelvétellel kapcsolatos növekvő kötelezettségeknek is eleget tesznek. Ha a következő többéves pénzügyi keretben mérlegelik a hitelfelvétel lehetőségét, akkor fontos lenne egyértelműen meghatározni a finanszírozási szükségleteket és forrásokat, csökkenteni a kockázatokat, és előzetesen visszafizetési tervet készíteni. Ugyanakkor az Unió fő bevételi forrásainak stabilnak és lehetőség szerint egyszerűbbnek kell lenniük (lásd: **35–40.** bekezdés).

08 Hangsúlyozzuk, hogy az uniós költségvetéssel szembeni magas elvárások mellett a külső ellenőrzés fontos szerepet játszik a megfelelő elszámoltathatóság és átláthatóság biztosításában (lásd: **41–42.** bekezdés).

Részletes ismertető

Az uniós költségvetés hangsúlyai és hatása

A teljesítmény mérése

09 Közleményében a Bizottság megjegyzi, hogy a teljesítményközpontúbb szemlélet elősegítette az uniós szakpolitikai célkitűzések és az uniós kiadások összehangolását². Egy teljesítményközpontúbb szemléletű uniós költségvetéshez az eredmények és a hatások megbízható mérésére van szükség. Gyakran³ beszámoltunk arról, hogy nem áll rendelkezésre elegendő információ az uniós fellépések hatásáról, mivel a teljesítménymérési keretek jellemzően az outputokra összpontosítanak, és a tagállamok által benyújtott teljesítményadatok sem voltak teljesen megbízhatóak⁴.

10 Közleményében a Bizottság hangsúlyozza, hogy bár az uniós költségvetés előmozdította az olyan horizontális prioritásokat, mint az éghajlat-politika, a biológiai sokféleség és a nemek közötti egyenlőség, és elősegítette egy erősebb teljesítménykeret kialakítását, e téren még maradt javítanivaló⁵.

11 Megállapítottuk, hogy a Bizottság éves irányítási és teljesítményjelentései túlzottan pozitívan ítélték meg az általános érvényesítési („mainstreaming”) célértékek felé tett előrehaladást⁶.

² Közlemény, 8. o.

³ 2019., 2020. és 2021. évi éves teljesítményjelentés.

⁴ 2023. évi éves jelentés, 3. fejezet, 3.59. bekezdés.

⁵ Közlemény, 9. o.

⁶ Jelentés az Európai Unió költségvetésének teljesítményéről – 2021. év végi állapot, 1.43. bekezdés.

12 Azt is megállapítottuk, hogy a horizontális prioritások jelentősen eltérő mértékben kerültek be a kiadási programokba, és hogy közülük a nemek közötti egyenlőséget integrálták a legkevésbé. Konkrét költségvetési célértékekkel és nyomkövetési mechanizmusokkal csak az éghajlat-politikai célkitűzés rendelkezik, de úgy ítéltük meg, hogy az uniós költségvetés éghajlathoz és biológiai sokféleséghez való hozzájárulását a valóságnál nagyobbra becsülték⁷.

Uniós hozzáadott érték

13 A Bizottság kijelenti, hogy a jövőbeli uniós költségvetésnek azokra a közös kihívásokra kell összpontosítania, amelyek esetében a források európai szintű felhasználása révén keletkezik a legnagyobb uniós hozzáadott érték⁸.

14 Míg a szubszidiaritás elvét a Szerződés meghatározza, az uniós hozzáadott érték fogalmáról az uniós jogszabályok jelenleg nem adnak meghatározást⁹.

[1/2010. sz. véleményünkben](#) rámutattunk: az uniós hozzáadott érték csak akkor jutna teljes mértékben érvényre, ha annak fogalmát valamennyi uniós intézmény egyformán értelmezné, és azt megfelelő politikai nyilatkozat vagy uniós jogszabály is megfogalmazná. Az uniós hozzáadott értéket csak akkor lehet eredményesen mérni, ha azt egyértelműen meghatározzák és következetesen alkalmazzák.

15 Észrevételeztük: a Bizottság a [jelenlegi többéves pénzügyi keret kiadásainak felülvizsgálata](#) során ugyan irányadó elvként azonosította az uniós hozzáadott érték fogalmát, de nem adott értékelést az uniós programok uniós hozzáadott értékéről¹⁰.

⁷ Uo., 2.9–2.12. bekezdés.

⁸ [Közlemény](#), 2. o.

⁹ Az Európai Számvevőszék tájékoztatói: [2018. február](#), 33. bekezdés, valamint [2018. július](#), 26. bekezdés.

¹⁰ Uo.

Az uniós költségvetés mozgósítása az Unió pénzügyi kapacitásának növelése érdekében

16 A közlemény szerint az Uniónak jobban ki kell használnia költségvetését a magán- és közfinanszírozás mozgósítására. Az uniós kiadások addicionalitását tovább lehetne növelni az Európai Stratégiai Beruházási Alap (ESBA) utódja, az [InvestEU](#) útján¹¹.

17 Az ESBA-ra vonatkozó közelmúltbeli ellenőrzésünk¹² következtetése szerint az ESBA jelentős mértékben hozzájárult az Unió beruházási hiányának kezeléséhez. A mozgósított beruházások kiszámításához használt módszertan hiányosságai miatt azonban azok összegét a beszámolóokban a valósnál 26%-kal nagyobbra becsülték. Ezenkívül az ESBA által mozgósított beruházások addicionalitását sem bizonyították kellőképpen.

¹¹ Közlemény, 7. és 8. o.

¹² 07/2025. sz. különjelentés. összefoglaló, IV. bekezdés.

1. háttérmagyarázat

Hogyan fejthet ki nagyobb hatást egy célzottabb, költségvetés

1) A teljesítmény mérése

- a) Megbízható információkon alapuló teljesítménymérési keret kialakítása, amely az eredményekre és a hatásra, nem pedig az outputokra összpontosít.
- b) Az általános érvényesítési célértékekre vonatkozó beszámolás javítása az éves irányítási és teljesítményjelentésben és a programindokolásokban.
- c) Horizontális prioritások meghatározása esetén minden alkalommal kiadás-nyomonkövetési mechanizmusok létrehozása.

2) Uniós hozzáadott érték

- a) Az uniós hozzáadott érték fogalmának egyértelmű meghatározása a jogszabályokban, és ennek következetes és szisztematikus alkalmazása az uniós források programokhoz és kezdeményezésekhez való hozzárendelése során.
- b) Annak biztosítása, hogy utólagosan értékeljék az uniós kiadások uniós hozzáadott értékét.

3) Az uniós költségvetés mozgósítása az Unió finanszírozási kapacitásának növelése érdekében

- a) Az uniós költségvetési garanciák által mozgósított beruházások összegének becslésére és adicionalitásának bizonyítására szolgáló módszertan javítása.

Az uniós költségvetés egyszerűsítése

18 A közlemény szerint az uniós költségvetést illetően „az összetettséggel és rugalmatlansággal párosuló széttöredezettség rontja az uniós finanszírozás hatékonyságát.”¹³

¹³ Közlemény, 6. o.

19 Az uniós költségvetési eszközök, szabályok és eljárások egyszerűsítése mövelheti az átláthatóságot, csökkentheti az adminisztratív terheket és javíthatja a források felhasználását. Ez azonban nem mehet az elszámoltathatóság, az eredményesség, a hatékonyság és a gazdaságosság rovására.

Az uniós költségvetés és a költségvetési eszközök egyszerűsítése

20 A [05/2023. sz. különjelentésünkben](#) kiemeltük, hogy az Unió jelenlegi pénzügyi környezete igen széttagolt, és különböző eszközökből áll össze: ezek közül sok a válságra adott válaszként, megfelelő előzetes értékelés nélkül jött létre. Ez eltérő irányítási rendszerekhez és egyes esetekben nem megfelelő nyilvános elszámoltathatósági intézkedésekhez vezetett.

Az Unió költségvetési kiadásaira vonatkozó szabályok egyszerűsítése

21 A Számvevőszék régóta kiáll a szabályok egyszerűsítése mellett, ami hatékonyabb forrásfelhasználáshoz vezethet, a szabálytalanságok kockázatának csökkentése mellett. Éves jelentéseink többször is kimutatták, hogy összetett szabályok hatálya alá tartozó kiadások esetében magasabb a hibakockázat. A [28/2023. sz. különjelentésünkben](#) arra a következtetésre jutottunk, hogy a közbeszerzés adminisztrációja nem lett egyszerűbb, és annak terhet mind az ajánlattevők, mind az ajánlatkérő szervek nehezellik. Elemzésünk kimutatta, hogy a szerződés-odaítélési eljárások jelenleg jóval tovább tartanak, mint tíz évvel ezelőtt. Ugyanakkor éves jelentéseinkben megállapítottuk, hogy a hibaarányhoz nagy mértékben járulnak hozzá a közbeszerzési eljárások szabálytalanságai.

22 Az uniós források időben történő felhasználását akadályozhatja a szabályok összetettsége, a szabályozási keret és az operatív programok késői elfogadása, a programidőszakok átfedése¹⁴ és a több finanszírozási forrás párhuzamos végrehajtása is. Korábban észrevételeztük, hogy az RRF bevezetését követően a források felhasználása különösen nagy kihívást jelenthet a 2021–2027-es időszakban¹⁵. 2023-ban a [közös rendelkezésekről szóló rendelet](#) szerinti megosztott irányítású alapokhoz kapcsolódó összes kifizetés a 2021–2027-es többéves pénzügyi keret teljes összegének mindössze 3,2%-át tette ki. Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapnak az új közös agrárpolitika keretében 2023-ban kezdődött kifizetései is mindössze 1%-os felhasználási arányt mutattak az első év végén¹⁶.

2. háttérmagyarázat

Egyszerűsítési lehetőségek

- 1) Az Unió pénzügyi környezete egyszerűsödésének biztosítása azáltal, hogy az uniós költségvetésen belül konszolidálják vagy abba beépítik az új eszközöket.
- 2) Az uniós források kezeléséhez szükséges irányítási és kontrollrendszerek összetettségének csökkentése az elszámoltathatóság biztosítása mellett.
- 3) A közbeszerzési szabályok további egyszerűsítése az adminisztratív terhek és a szabálytalanságok csökkentése érdekében.

Az uniós költségvetés rugalmassága

23 A közleményben a Bizottság elismeri a beépített rugalmassági és az újraprogramozási mechanizmusok fontosságát a közelmúltbeli súlyos válságok kezelésének eszközeként¹⁷.

¹⁴ 17/2018. sz. különjelentés, III., IV., 14–22. bekezdés.

¹⁵ 13/2024. sz. különjelentés, 44. bekezdés.

¹⁶ 2023. évi éves jelentés, 2. fejezet, 2.70. bekezdés.

¹⁷ Közlemény, 10. és 11. o.

24 Az is fontos, hogy a következő többéves pénzügyi keret rugalmassági intézkedései biztosítsák az uniós források elszámoltatható és átlátható felhasználását, és egyensúlyt teremtsenek kiszámíthatóság és rugalmasság között¹⁸.

25 Egy közeljövőben várható különjelentésünkben fejtjük ki nézeteinket az uniós költségvetés rugalmassági mechanizmusaival kapcsolatban, és ajánlásokat fogalmazunk meg ezen a téren.

3. háttérmagyarázat

Hogyan tehető rugalmasabbá az uniós költségvetés?

- 1) Elegendő információ biztosítása a rugalmassági igényekről az Unió jövőbeli többéves pénzügyi kerete rugalmasságának kialakításához.
- 2) A többéves pénzügyi keret rugalmassági keretének egyszerűsítése.

Az uniós szakpolitikai prioritásoknak megfelelő költségvetés

Az európai szemeszter és a szakpolitikai alapú költségvetés

26 A közleményben a Bizottság kijelenti, hogy a szakpolitikai célkitűzéseknek a kiadási prioritásokkal való összehangolása révén az európai szemeszter keretrendszere erősíti a közös uniós fellépések hatását. A Bizottság szerint az újonnan javasolt [versenyképességi koordinációs eszköz](#), valamint a nemzeti szintű reformokra és beruházásokra összpontosító, egyszerűsített európai szemeszter egy olyan mechanizmus részét fogja képezni, amely mind uniós, mind nemzeti szinten támogatni fogja a beruházásokra és reformokra vonatkozó döntések meghozatalát¹⁹.

¹⁸ Az Európai Parlament Kutatószolgálatának jelentése: *How flexible is the EU budget?*

¹⁹ Közlemény, 5. o.

27 A 16/2020. sz. különjelentésünkben arra a következtetésre jutottunk, hogy a tagállamok kevésbé hajtották végre teljes körűen vagy akár csak jelentős mértékben az országspecifikus ajánlásokat. Megállapítottuk azt is, hogy ezek nem kapcsolódtak elég szorosan az uniós források révén támogatott reformokhoz. Az RRF keretében a tagállamoknak a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési terveikbe olyan reformokat és beruházásokat kellett beépíteniük, amelyek kezelik a vonatkozó országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások „összességét vagy jelentős részét”. A Bizottság értékelése szerint ezek a tervek elősegítették a cél elérését. Korábban észrevételeztük azonban, hogy az országspecifikus ajánlások néhány fontos – nagyrészt visszatérő strukturális kihívásokhoz kapcsolódó – eleme továbbra is megoldatlan maradt²⁰. Megállapítottuk azt is, hogy a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben a mérföldkövek és célértékek meghatározása tekintetében hiányzott a harmonizált megközelítés, ami csorbította a tagállamok közötti összevethetőséget, és az egyenlőtlen bánásmód kockázatával járt²¹.

4. háttérmagyarázat

Lehetőségek az európai szemeszter keretében

- 1) A tagállamokban a visszatérő strukturális kihívások reformját támogató uniós források és az országspecifikus ajánlások szorosabb összekapcsolása.
- 2) Annak biztosítása, hogy a várt reformok figyelembe vegyék a nemzeti és regionális sajátosságokat, garantálva ugyanakkor a tagállamokkal szembeni egyenlő bánásmódot.

²⁰ 10/2025. sz. különjelentés, 75. bekezdés.

²¹ 21/2022. sz. különjelentés, 90. bekezdés.

Költségfüggetlen finanszírozás: az RRF tapasztalatai

28 A Bizottság megítélése szerint a következő uniós költségvetésnek nagyobb hangsúlyt kell fektetnie a teljesítményre, és a költségfüggetlen finanszírozás teljesítési modellje javítja az uniós forrásfelhasználás teljesítményét²². E modell fő eszköze a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz. Ellenőrzéseink hiányosságokat tártak fel e rendszer kialakítása, végrehajtása és eredményessége, valamint elszámoltathatósága tekintetében. A témával kapcsolatos közelmúltbeli áttekintésünk²³ ismertette az RRF-vonatkozású munkánkból eredő főbb észrevételeinket, valamint a következő többéves pénzügyi keret számára levonható tanulságokat.

29 Az **RRF-rendelet** említi az eszköz „teljesítményalapúságát”. Véleményünk szerint az RRF az eredmények helyett a végrehajtás előrehaladására összpontosít, ezért nem tekinthető teljesítményalapú eszköznek²⁴. Emellett az RRF nulla költségű intézkedések finanszírozását is magában foglalja, amelyekről a jogi keret nem rendelkezett kifejezetten²⁵. Ezek általában olyan reformokra vonatkoznak, amelyeket véleményünk szerint úgy is elő lehetne mozdítani, hogy a beruházások finanszírozását egy feltételrendszertől teszik függővé²⁶.

²² **Közlemény**, 9. o.

²³ **02/2025. sz. áttekintés**.

²⁴ **Uo.**, 11. bekezdés.

²⁵ **22/2024. sz. különjelentés**, 103. bekezdés és 2. ajánlás.

²⁶ **15/2017. sz. különjelentés**, 1. ajánlás.

30 Ellenőrzési munkánk tanúsága szerint az RRF nem rendelkezik kellően szilárd megfelelési kerettel, és vannak kihívások az Unió pénzügyi érdekei védelmének biztosítása terén is²⁷. Az RRF jogi keretének kétértelműségei, valamint a nem egyértelműen meghatározott mérföldkövek és célértékek eltérő értelmezésekhez vezettek a teljesítésük értékelése során. A Bizottság elsősorban a tagállamok rendszereire támaszkodik a súlyos szabálytalanságok, valamint az uniós és nemzeti szabályoknak való meg nem felelés megelőzése, felderítése és korrekciója terén²⁸. Az RRF-et azonban, ahol a tagállamok a kedvezményezettek, a Bizottság közvetlen irányítás keretében hajtja végre. A más uniós kiadási programokkal kapcsolatos tapasztalataink azt mutatták, hogy a tagállami rendszerek nem vették kellően elejét az uniós és nemzeti szabályok be nem tartásának. Ez jelentős kockázatot jelent²⁹.

31 A felhasznált pénzeszközök nyomonkövethetősége fontos tényező az Unió pénzügyi érdekeinek eredményes védelme szempontjából. A súlyos szabálytalanságok kivételével az RRF-rendelet nem írja elő a tagállamok számára a források visszafizettetését azokban az esetekben, amikor az uniós forrásokat nem az uniós vagy nemzeti szabályoknak megfelelően használták fel, vagy ha az intézkedéseket nem hajtották végre teljes mértékben. Az RRF keretében nincsen társfinanszírozási követelmény sem. Véleményünk szerint a társfinanszírozás növelheti a tagállamok vagy a kedvezményezettek elkötelezettségét és felelősségérzetét³⁰.

²⁷ 02/2025. sz. áttekintés, 15. bekezdés.

²⁸ 02/2025. sz. áttekintés, 10. o.

²⁹ 07/2023. sz. különjelentés, 34. bekezdés.

³⁰ 02/2025. sz. áttekintés, 78. bekezdés.

5. háttérmagyarázat

A költségfüggetlen finanszírozás adta lehetőségek³¹

- 1) A finanszírozás egyértelmű összekapcsolása az eredményekkel. Ha ez nem lehetséges, a rendszert nem szabad alkalmazni.
- 2) Annak biztosítása, hogy a teljesítményorientáltság mutasson túl a kifizetési feltételek – többek közt mérföldkövek és célértékek – meghatározásán, és ölelje fel az eredményesség és a hatékonyság értékeléséhez szükséges valamennyi elemet.
- 3) A nulla költségű intézkedések elkerülése és olyan alternatívák mérlegelése, mint például a támogatott beruházások szempontjából releváns reformokhoz kapcsolódó feljogosító feltételek.
- 4) Annak biztosítása, hogy a fizetési feltételek egyértelműek legyenek, és magukban foglalják az uniós és nemzeti szabályoknak való megfelelést.
- 5) A Bizottság és a tagállamok felügyeleti és kontrollfeladatainak egyértelmű meghatározása a megfelelő elszámoltathatóság, az átláthatóság és a nemzeti szabályoknak való megfelelés biztosítása érdekében. Része ennek a végrehajtás megkezdése előtti tagállami kontrollokra és bizottsági ellenőrzésekre vonatkozó minimumkövetelmények meghatározása. Ezt úgy lehetne biztosítani, hogy a tagállamok szerepe és felelősségi köre a megosztott irányítási módhoz hasonlóan legyen meghatározva, amelynek keretében a tagállamoknak jelentős a felelőssége az Unió pénzügyi érdekeinek biztosítása terén.
- 6) A finanszírozás teljes nyomonkövethetőségének előírása.
- 7) A finanszírozás visszafizettetésének lehetővé tétele azokban az esetekben, amikor a nyújtott pénzeszközök nem állnak arányban az elért eredményekkel, vagy ha a forrásokat nem az uniós vagy nemzeti szabályoknak megfelelően használták fel.

³¹ Lásd még: [02/2025. sz. áttekintés](#). 8–23. bekezdés.

A jogállamiság elve az uniós költségvetésben

32 A Bizottság elismeri a jogállamiság elvének fontosságát az Unió pénzügyi érdekeinek védelmében. Szintén elismeri, hogy a következő többéves pénzügyi keretben szorosabban össze kell kapcsolni a jogállamisági jelentésben foglalt ajánlásokat és az uniós költségvetésből nyújtott pénzügyi támogatást³².

33 A [03/2024. sz. különjelentésünkben](#) észrevételeztük, hogy a feltételrendszerről szóló rendelet megerősítette az Unió pénzügyi érdekeinek a jogállamiság megsértésével szembeni védelmére szolgáló uniós keretet. Következtetésünk szerint azonban ha egy tagállam formailag elvégzi a korrekciós intézkedéseket, az még nem feltétlenül eredményez tényleges javulást. Fennáll annak a kockázata is, hogy a korrekciós intézkedéseket később visszavonják, vagy hogy más tekintetben romlik a jogállamiság helyzete.

34 [02/2024. sz. áttekintésünkben](#) hangsúlyoztuk a jogállamisági jelentés mint megelőző eszköz fontosságát, de kiemeltük a javítás olyan lehetőségeit, mint a módszertanra és az értékelésre vonatkozó több információ nyilvánossá tétele az átláthatóság és az elszámoltathatóság érdekében. Hangsúlyoztuk továbbá, hogy egyértelmű és megvalósítható ajánlásokra, valamint ezen ajánlások végrehajtására és tényleges hasznosulásuk vizsgálatára van szükség.

6. háttérmagyarázat

A jogállamiság megerősítésének lehetőségei

- 1) Annak biztosítása, hogy további védelmi intézkedések révén orvosolják a feltárt, a jogállamisági keret eredményességét csorbító hiányosságokat.
- 2) Az átláthatóság és az elszámoltathatóság érdekében több információ közzététele a jogállamisággal kapcsolatos beszámolás módszertanáról és a Bizottság értékeléséről.

³² [Közlemény](#), 11–12. o.

Az uniós költségvetés finanszírozása

35 A meglévő szakpolitikák jelenlegi szintű finanszírozása, új prioritások bevezetése és a hitelfelvétellel kapcsolatos növekvő kötelezettségek teljesítése együtt jelentős nyomást fog gyakorolni az Unió pénzügyeire. A saját forrásokból származó jelenlegi finanszírozás mellett eszközöket lehetne finanszírozni a tőkepiacokról bevont pénz felhasználásával, a saját források jelenlegi szintjének növelésével, új saját források bevezetésével, a vámok³³ és a hozzáadottérték-adó beszedésének javításával³⁴ vagy a prioritások átrendezésével.

Az uniós hitelfelvétel kihívásai

36 A közlemény említi a NextGenerationEU keretében felvett hitelek visszafizetését és azt, hogy egy ambiciózus uniós költségvetés finanszírozásához további forrásokra van szükség³⁵. A jelenlegi többéves pénzügyi keret időszakában jelentősen megnőtt az Unió adóssága és költségvetésének kitétsége³⁶, elsősorban az NGEU eszközhöz felvett hitelek miatt. E hitelek visszafizetése 2028-ban kezdődik, és 2058-ig kell befejeződnie. A következő többéves pénzügyi keret során visszafizetendő tőkeösszeg és kamat becslés szerint évi 25–30 milliárd euróra rúg. Emellett a Bizottság 2023-ban úgy becsülte, hogy a kamatlábak emelkedése miatt az NGEU vissza nem térítendő támogatásaihoz kapcsolódó hitelfelvétel többletköltségei ebben a többéves pénzügyi keretben 17 és 27 milliárd euró között mozognak³⁷.

37 Ez jelentős nyomást fog gyakorolni a jövőbeli uniós költségvetésekre³⁸. Ha növekszik a hitelfelvétel, az megbízható adósságkezelési stratégia kidolgozását és kockázatcsökkentést követel meg. A [16/2023. sz. különjelentésünkben](#) észrevételeztük, hogy a Bizottság gyorsan kidolgozta az NGEU-hitelfelvétel kapcsán az adósságkezelési rendszert. Javasoltuk azonban, hogy a Bizottság határozzon meg egyértelmű célkitűzéseket, és javítsa a teljesítménymérést és a beszámolást. Saját megítélése szerint a Bizottság végrehajtotta ezeket az ajánlásokat.

³³ [04/2021. sz. különjelentés.](#)

³⁴ [08/2025. sz. különjelentés.](#)

³⁵ [Közlemény](#), 12. o.

³⁶ [2023. évi éves jelentés](#), 2. fejezet.

³⁷ Uo.

³⁸ [02/2025. sz. áttekintés](#), 23. bekezdés.

Az Unió saját forrásai

38 Közleményében a Bizottság észrevételeket tesz az uniós költségvetés bevételei beszédésének korszerűsítéséről, és említi a kibocsátáskereskedelmi rendszerre (ETS) és az importárúk karbonintenzitását ellensúlyozó mechanizmusra (CBAM) vonatkozóan tett felülvizsgált javaslatait, valamint egy, a vállalati szektorban a vállalati nyereséghez kapcsolódó saját forrást³⁹.

39 Már régebben is hangsúlyoztuk, hogy az Unió bevételi forrásai diverzifikálódni és egyre összetettebbek lesznek. Az új saját források bevezetése olyan kihívásokkal jár, mint a bevételek ingadozása, valamint az, hogy az átláthatóság és az elszámoltathatóság biztosítása érdekében szilárd számviteli és ellenőrzési mechanizmusokra van szükség. Rámutattunk arra is, hogy a saját források rendelkezésre bocsátásához egységes szerkezetbe foglalt jogalkotási aktusokra van szükség, és javasoltuk, hogy a Bizottság őrizze meg ellenőrzési hatáskörét annak biztosítása érdekében, hogy a CBAM alapú saját forrást helyesen számítsák ki és szedjék be⁴⁰. Mindezen javasolt változtatások fényében megismételjük korábbi véleményeinkből adódó értékelésünket az uniós finanszírozási rendszer összetettségére nézve⁴¹.

40 Az új saját források bevezetéséhez következetes jogi keretre van szükség, és arra, hogy a nemzeti közigazgatások időben megkapják az ehhez szükséges támogatást. Ez elengedhetetlen mind a becslések, mind az új saját források alapjául szolgáló adatok megbízhatóságának biztosításához. A nem újrafeldolgozott műanyag csomagolási hulladékon alapuló új saját forrásról szóló jelentésünkben megállapítottuk, hogy a tagállamok még nem készültek fel megfelelően, és a saját forrás kiszámításához használt adatok nem voltak kellően összevethetőek és megbízhatóak.

³⁹ Közlemény, 12. o.

⁴⁰ 04/2023. sz. vélemény, 18–22. bekezdés.

⁴¹ 03/2022. sz. vélemény, 19. bekezdés, 02/2012. sz. vélemény, 6. bekezdés, 02/2006. sz. vélemény, 6. bekezdés.

7. háttérmagyarázat

Az uniós költségvetés finanszírozásának lehetőségei

1) Uniós hitelfelvétel

- a) A hitelfelvétel lehetőségének mérlegelése esetén a finanszírozási szükségletek és források egyértelmű meghatározása, a kockázatok csökkentése, és előzetesen visszafizetési terv készítése.

2) Saját források

- a) Annak biztosítása, hogy az Unió fő bevételi forrásai stabilak és egyszerűbbek legyenek, például az összes saját forrás rendelkezésre bocsátásáról szóló, egységes szerkezetbe foglalt jogalkotási aktusok révén.
- b) A vámok és a hozzáadottérték-adó beszedési mechanizmusainak megerősítése.
- c) Annak biztosítása, hogy a potenciális új saját források kiszámításához használt adatok összevethetőek és megbízhatóak legyenek.

Elszámoltathatósági szabályok

41 A független külső ellenőrzés alapvető eleme az átláthatóság és az elszámoltathatóság biztosításának, valamint a jobb döntéshozatalnak. A [05/2023. sz. különjelentésünkben](#) áttekintettük, hogy mely eszközökre nézve rendelkezik a Számvevőszék ellenőrzési jogokkal, és melyek esetében nem. Ez utóbbiakra valamely más állami vagy magán külső ellenőrzési rendszer vonatkozik: ezért nem tudjuk teljes mértékben ellátni az Unió külső ellenőrének szerepét, az Európai Parlament és a Tanács pedig nem gyakorolhat teljes körű demokratikus ellenőrzést.

42 A Bizottságnak és az uniós jogalkotó hatóságoknak olyan alapelveket kellene kidolgozniuk, amelyek az uniós pénzügyek összessége tekintetében biztosítanák a tényleges elszámoltathatóságot és átláthatóságot, és így a teljes körű demokratikus felügyeletet. Lényeges, hogy a Számvevőszék egyértelműen teljes ellenőrzési jogkört kapjon minden olyan új eszközt szabályozó jogalkotási aktusban, amelyről a következő többéves pénzügyi kereten belül vagy azon kívül döntenek.

8. háttérmagyarázat

A külső ellenőrzés lehetőségei

- 1) Annak biztosítása, hogy a Számvevőszék egyértelmű megbízatással rendelkezzen minden uniós eszköz ellenőrzésére, és hogy az új eszközök jogi kerete lehetővé tegye, hogy a Számvevőszék az uniós kiadásokat minden szinten, egészen a végső kedvezményezettig ellenőrizni tudja.
- 2) A Számvevőszék felkérése arra, hogy minden, az uniós jogrenden kívüli megállapodások révén az uniós szakpolitikák végrehajtása érdekében létrehozott szervet ideiglenes igazgatótanácsi képviselet révén ellenőrizzen mindaddig, amíg jogi módosítások lehetővé nem teszik a teljes körű ellenőrzési megbízatását.

Az áttekintést 2025. június 5-i luxembourgi ülésén fogadta el a Számvevőszék.

a Számvevőszék nevében

Tony Murphy
elnök

Rövidítések

CBAM: Az importárak karbonintenzitását ellensúlyozó mechanizmus.

CSR: Országspecifikus ajánlások.

ECA: Európai Számvevőszék.

ESBA: Európai Stratégiai Beruházási Alap.

ETS: Kibocsátáskereskedelmi rendszer.

EU: Európai Unió.

MFF: Többéves pénzügyi keret.

NGEU: NextGenerationEU.

RRF: Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz.

Glosszárium

A jogállamiságra vonatkozó feltételrendszerről szóló rendelet: A jogállamisági elvek tagállami megsértésével szemben az uniós költségvetést védő szabályokat megállapító rendelet.

Addicionalitás: Az az elv, hogy az uniós finanszírozásnak, különösen az esb-alapokon keresztül történőnek, nem kiváltania, hanem kiegészítenie kell a nemzeti kiadásokat.

Európai Stratégiai Beruházási Alap: Az EBB és a Bizottság által az európai beruházási terv részeként indított támogatási mechanizmus, amelynek célja, hogy magánberuházásokat mozgósítson az Unió számára stratégiai jelentőségű projektek javára.

Európai szemeszter: Az uniós tagállamok gazdaságpolitikáinak összehangolásához és az előrehaladás nyomon követéséhez keretet biztosító éves ciklus.

Éves jelentés: A Számvevőszék éves ellenőrzési jelentése, amely tartalmazza az uniós beszámoló megbízhatóságára és az alapjául szolgáló tranzakciók szabályszerűségére vonatkozó megbízhatósági nyilatkozatot, és amelyet a Számvevőszéknek az Európai Unió működéséről szóló szerződés alapján az Európai Parlament és a Tanács elé kell terjesztenie.

Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz: A Covid19-világjárvány gazdasági és társadalmi hatásainak enyhítését és a helyreállítás ösztönzését, valamint a zöldebb és digitálisabb jövővel kapcsolatos kihívásoknak való megfelelést célzó uniós pénzügyi támogatási mechanizmus.

InvestEU: Az Unió számára stratégiai fontosságú projektekhez magánberuházásokat mozgósító mechanizmus. Az Európai Stratégiai Beruházási Alap utódja 2021-től.

Költségvetés: A tervezett bevételek és kiadások kimutatása egy meghatározott időszakra vonatkozóan.

Költségvetési biztosíték: Arra vonatkozó kötelezettségvállalás, hogy az uniós költségvetés megtéríti az esetleges veszteségeket, ha egy kedvezményezett nem teljesíti a kötelezettségeit, például nem törleszti a felvett hitelt.

Mainstreaming (Általános érvényesítés): Egyes konkrét prioritások (pl. a nemek közötti egyenlőség, az éghajlat védelme) szisztematikus figyelembevétele a különféle szakpolitikák kidolgozása és végrehajtása során.

NextGenerationEU: Az uniós tagállamokat a Covid19-világjárvány gazdasági és társadalmi hatásaiból való kilábalásban segítő finanszírozási csomag.

Országspecifikus ajánlások: Éves iránymutatás, amelyet a Bizottság az európai szemeszter részeként ad ki az egyes tagállamoknak makrogazdasági, költségvetési és strukturális politikáikról.

Többéves pénzügyi keret: Az Unió kiadási terve, amely (szakpolitikai célkitűzéseken alapuló) prioritásokat és felső határokat határoz meg, és általában hét évre szól. E struktúrán belül kerülnek kidolgozásra az egyes éves uniós költségvetések, ami az egyes kiadási kategóriákra nézve korlátozza a kiadások nagyságát.

Uniós többletérték: Valamely uniós fellépés által az önálló tagállami fellépéshez képest létrehozott hozzáadott érték.

A számvevőszéki munkacsoport

Ezt az áttekintést a Jan Gregor számvevőszéki tag által vezetett V. Ellenőrzési Kamara végezte, Jan Gregor számvevőszéki tag vezetésével, Werner Vlasselaer kabinetfőnök és Radka Papoušková kabinetattasé, Paul Sime ügyvezető, Leonidas Tsonakas feladatfelelős, valamint Slobodan Dimitrovski és Kimberly Galea támogatásával. Nyelvi támogatás: Cathryn Lindsay. Titkársági támogatás: Valérie Tempez.

Balról jobbra: Werner Vlasselaer, Paul Sime, Radka Papoušková, Leonidas Tsonakas, Valérie Tempez, Jan Gregor, Kimberly Galea és Slobodan Dimitrovski.

SZERZŐI JOGOK

© Európai Unió, 2025

Az Európai Számvevőszék dokumentumainak felhasználását a nyíltadat-politikáról és a dokumentumok további felhasználásáról szóló [6–2019. sz. számvevőszéki határozat](#) szabályozza.

Ellenkező rendelkezés (pl. egyedi szerzői jogi nyilatkozatokban foglaltak) hiányában az Európai Unió tulajdonában lévő számvevőszéki tartalmak a [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\) licenc](#) alá tartoznak. Ezért főszabály szerint a további felhasználás a forrás és a változtatások megfelelő feltüntetésével megengedett. A Számvevőszéktől származó tartalmak további felhasználásakor azok eredeti értelme és mondanivalója nem torzulhat. A Számvevőszék nem vonható felelősségre a továbbfelhasználás esetleges következményeiért.

Ha az adott tartalomban azonosítható magánszemélyek is érintettek (például ha egy kép a Számvevőszék munkatársait ábrázolja vagy harmadik fél is szerepel a források között), adott esetben további engedélyt is be kell szerezni.

Amennyiben ez megtörtént, akkor a vonatkozó engedély érvényteleníti a fenti általános érvényű engedélyt, és az abban foglalt, egyértelműen meghatározott felhasználási korlátozások érvényesek.

Az olyan tartalmak felhasználásához vagy reprodukálásához, amelyek nem az Európai Unió tulajdonát képezik, adott esetben közvetlenül a szerzői jog tulajdonosától kell engedélyt kérni.

Az iparjogvédelem alatt álló szoftverek és dokumentumok – pl. szabadalmak, márkajelzések, bejegyzett formatervezési minták, logók és nevek – nem tartoznak a Számvevőszék továbbfelhasználási politikájának hatókörébe.

Az Európai Uniónak az europa.eu címtartomány alá tartozó intézményi honlapjai külső oldalakra mutató hivatkozásokat is tartalmaznak. Ezek nem tartoznak a Számvevőszék hatáskörébe, ezért ajánlott elolvasni az ott közzétett adatvédelmi és szerzői jogi rendelkezéseket.

Az Európai Számvevőszék logójának használata

Az Európai Számvevőszék logója kizárólag a Számvevőszék előzetes hozzájárulásával használható fel.

PDF	ISBN 978-92-849-5433-9	ISSN 2811-826X	doi:10.2865/6104851	QJ-01-25-039-HU-N
-----	------------------------	----------------	---------------------	-------------------

IDÉZÉS MÓDJA

Európai Számvevőszék, [03/2025. sz. áttekintés](#): „A 2027. év utáni többéves pénzügyi keret adta lehetőségek”, Az Európai Unió Kiadóhivatala, 2025.

„A következő többéves pénzügyi kerethez vezető út” című bizottsági közlemény kulcsfontosságú dokumentum a 2027 utáni többéves pénzügyi keret alakításában. Felvázolja a szakpolitikai kihívásokat, és iránymutatást nyújt a többéves pénzügyi keretre vonatkozó, 2025 júliusára várható javaslatához. Áttekintésünk szerkezetileg a közlemény fő témáit követi. Az uniós költségvetési bevételekkel és kiadásokkal kapcsolatos ismereteinkre és ellenőrzési tapasztalatainkra alapozva rá tudunk mutatni egyes lehetőségekre. Célunk, hogy hozzájáruljunk a következő hosszú távú uniós költségvetésről folyó vitához.

EURÓPAI SZÁMVEVŐSZÉK
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Telefon: +352 4398-1

Megkeresés: eca.europa.eu/hu/contact

Weboldal: eca.europa.eu

Közösségi média: @EUauditors

**EURÓPAI
SZÁMVEVŐSZÉK**